

Kumpu Nokian kartanon puutarhassa.

Muinaistieteelliseltä Toimikunnalta sai allekirjoittanut määräyksen mennä Tampereen Historiallisen Seuran pyynnöstä tutkimaan yllämainitulla paikalla sijaitsevaa kumpua, joka jo pitemmän ajan on kiinnostanut Tampereen seudun tutkijain mieliä. Wilh. Carlsson mainitsee kummun teoksessaan: "Kertomus Pirkkalan pitäjältä" (1869), sitä ennen on sanomalehdessä Finl. Allm. Tidning 1857 n:o 186 ja aikakauskirjassa Suomi II, 2 s. 132 ollut mainintoja siitä, kohdistuen huomio kuitenkin eniten kummulla sijainneisiin laakakiviin, toinen näistä yleisesti tunnettu nimellä "Nokian kivi". Viimeksi on tohtori Kr. Sandelin kirjoittanut sekä kummusta että mainituista kivistä Aamulehden tämänvuotisessa numerossa n:o 146, johon sisältävästä artikkelista on oheen liitetty ote.

Kumpu on nyt n. 10 m läpimitaltaan ja on sen ympärille istutettu syreenipensaita n. 40 - 50 vuotta sitten, jolloin kumpu tarkastettiin. Syreenit ovat valloittaneet noin metrin levyisen alan. Alkuaan keskellä kumpua sijainneet kivet on samalla siirretty kummun viereen, luoteispuolelle. Koska kumpu oli jo aikaisemmin kaivettu, katsoi allekirjoittanut parhaammaksi, ettei sitä kokonaan enää tarkastettaisi ja sitten hävitettäisi, vaan antoi kaivaa toista neliometriä laajan kuopan kummun keskelle, jotta päästäisiin selville minkälaisessa kunnossa se olisi. Kumpu osottautui kokonaan tuhotuksi. Paällä olevan ohuen multa-hieta-kerroksen alla oli kivenlohkareita ja tiilikiven kappaleita; yksi eheä suorakulmainen tiili oli 30 x 14,5 x 11 cm. Sitäpaitsi löytyi ruodetiilen kappale, josta maisteri Kronqvist on antanut lausuntonsa ja joka seuraa kertomusta. Ennen kallioperustaa, sillä

siltä se todella vaikutti, oli noin 20 cm paksu kerros ai-
van hienoa hietaa.

Kun kartanon nykyinen johtaja, insinööri G. Nordensvan oli
epätietoinen mihin tarkoitukseen hän kumpua käyttäisi, kehoitti
allekirjoittanut häntä siirtämään ainakin toisen hautakivistä
kummun keskelle, jotta se saisi enemmän haudan luonteeseen, mi-
hin ehdotukseen hän puolestaan yhtyi ja lupasi neuvotella asi-
asta johtokunnan kanssa.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 1930.

Helmer Salmo